



# Er historiefaget stadig kedeligt?

## Professionsbachelorprojekt LG

**Udarbejdet af:** Betina Sigsgaard Fisker

**Studienummer:** L140012

**Vejleder:** Bo Birk Nielsen

**Uddannelse:** University College Nordjylland Hjørring

**Afleveringsdato:** 14. Maj 2018

**Anslag:** 63.703 svarende til 24,5 normalsider.

## Indhold

1. Indledning .....	2
1.1. Problemformulering.....	4
2. Videnskabsteori og metode .....	4
2.1. Fænomenologi og hermeneutik.....	4
2.2. Metodeafsnit.....	5
3. Undersøgellesdesign .....	6
3.1. Spørgeskemaundersøgelse .....	6
4. Teoretiske positioner .....	8
4.1. Begrebsafklaring.....	8
4.2. Unges motivation i udkolingen.....	8
4.3. Undervisningsformer og motivation .....	11
4.4. Læremidler i undervisningen .....	12
5. Er historieundervisningen stadig kedelig? .....	13
5.1. Statistisk analyse af empirisk materiale .....	14
5.1.1. Delkonklusion .....	15
5.2. Pædagogisk analyse af empirisk materiale .....	16
5.2.1. Motivationsorienteringer i historiefaget.....	16
5.2.2. Undervisningsformer og læremidler i historiefaget.....	19
5.2.3. Delkonklusion .....	22
6. Hvilke årsager ligger bag det ændrede syn til historie? .....	23
6.1. Øget fokus på historiebevidsthed .....	23
6.2. Kildearbejde - et nyt fænomen .....	24
7. Vurdering af undersøgelse.....	25
7.1. Metodekritik.....	26
8. Afrunding .....	27
8.1. Perspektivering og et fremadrettet syn .....	28
9. Bibliografi .....	29
10. Bilag.....	31

# 1. Indledning

I 2009 gennemførte Jens Aage Poulsen, cand. pæd. i historie, en undersøgelse af elevers syn på historiefaget i udkolingen (Poulsen, 2013). "Syn på", skal i denne sammenhæng forstås som opfattelse af. Formålet med undersøgelsen var at kortlægge historiefagets indhold i de danske folkeskoler, herunder elevernes opfattelse af historie som skolefag. Elever i overbygningen, 7. - 9. klasse, blev bedt om at udfylde et spørgeskema, hvor de skulle angive køn, klassetrin og besvare ti spørgsmål, hvoraf syv kunne besvares ved afkrydsning og tre ved, at eleverne formulerede korte personlige udsagn. Undersøgelsen beroede i alt på 962 respondenter, i form af folkeskoleelever, 7. - 9. klasse, i Region Syddanmark (Poulsen, 2013). Poulsens overordnede konklusion på undersøgelsen var, at udkolings eleverne oplevede historiefaget som værende kedeligt. De efterspurgte en varieret undervisning, bestående af semantiske læremidler, som historiske spillefilm og dokumentarfilm, i ønsket om en undervisning, der ikke er kedelig (Poulsen, 2013). I undersøgelsen skriver eleverne blandt andet: *"Alt det, vi skal læse og besvare. Det laver vi altid. Det er kedeligt"* og *"Når vores lærer bare står og fortæller hele timen. Det bliver nemt kedeligt"* (Poulsen, 2013). Udtalelserne illustrerer, hvordan historiebøgerne i 2009 var det styrende læremiddel i historiefaget. Bøgerne styrede indholdet *i* og tilrettelæggelse *af* undervisningen. Derudover anvendte lærerne de samme undervisningsformer i historiefaget: Klasseundervisning, hvor læreren gennemgår historiebørgernes indhold og en undervisning hvor eleverne selv skal læse i bøgerne, samt lave notater, eller skriftligt besvare spørgsmål dertil (Poulsen, 2013). Ydermere viser undersøgelsen, hvordan historiefaget ligger langt under skolefagene dansk og idræt, i forhold til popularitet, og at historie er markant mindre populært i 7. klasse end i 9. klasse. I spørgeskemaet kan man også påpege hvordan, langt de fleste elever synes, at det er vigtigt at klare sig godt i fagene dansk, matematik og engelsk, men ser ikke meget nytteværdi i historiefaget (Poulsen, 2013). Undersøgelsens resultater påviser væsentlige tendenser vedrørende elevernes opfattelse af historiefaget. Dette dog med forbehold for, at undersøgelsen ikke nødvendigvis er nationalt repræsentativ, i form af den geografiske begrænsning til region Syddanmark og det lave antal af respondenter i forhold til det samlede antal af 7. - 9. classes elever i regionen (10.1. Samlet antal udkolings elever i Syddanmark).

I 2014 træder den nyeste folkeskolereform i kraft og i den forbindelse et nyt fagformål i historiefaget, hvor det fremgår, hvordan dansk historie skal stå centralt i undervisningen (10.3. 2009-formålet og 2014-formålet) (Undervisningsministeriet, 2018). Med udgangspunkt i fagformålet 2014, skal eleverne i historiefaget, arbejde med tolkninger af menneskers liv i et forandringsperspektiv. Kronologi bliver altså et væsentligt element i historiefaget og afgørende for, hvorvidt eleverne kan tilegne sig en forståelse af udvikling og sammenhæng. Eleverne skal dermed have styrket deres kronologi og sammenhængsforståelse, således at de er i stand til at placere centrale historiske begivenheder tidsmæssigt og geografisk i forhold til hinanden (Undervisningsministeriet, 2018). På alle klassetrin i historiefaget skal der arbejdes med kildegranskning, hvor kilder skal forstås som spor eller rester fra fortiden, som eleverne skal kunne anvende til at opnå viden om en historisk problemstilling (Pietras & Poulsen, 2016). Eleverne skal have kendskab til kildekritiske begreber og metoder, hvilket betyder at kildekritik, med fagformålet 2014, bliver en integreret og funktionel del af historiefaget (Undervisningsministeriet, 2018).

Ydermere, er historiebevidsthed blevet et væsentligt fokus i historiefaget i folkeskolen: *Historiebevidsthed tager afsæt i det forhold, at fortiden er til stede i nutiden som erindring og fortidstolkning, og at fremtiden er til stede som et sæt forventninger. Begrebet retter sig altså mod det menneskelige eksistensvilkår, at i en levet nutid indgår der altid såvel en erindret fortid som en forventet fremtid* (Jensen, Historiebevidsthed og historie - hvad er det?, 1996). Det nye fagformål, giver eleverne mulighed for at styrke deres historiebevidsthed og identitet i en sådan grad at eleverne forstår hvordan de selv er historie.

Historiefaget skal, gennem ovenstående elementer, forsøge at øge elevernes lyst til og motivation for at deltage aktivt i et demokratisk samfund (Undervisningsministeriet, 2018).

Med det nyeste fagformål i historie som ramme, er situationen så anderledes i historiefaget i dag, ni år efter Poulsens undersøgelse? Synes eleverne i folkeskolen stadig at historiefaget er kedeligt, eller har faget fået en større betydning for dem? Er nytteværdien genfundet? Er det stadig klasseundervisning, der er den dominerende undervisningsform i historie, eller er undervisningsformerne blevet mere varierende og hvilke læremidler indgår egentligt i historiefaget i udskolingen?

## 1.1. Problemformulering

Med afsæt i Poulsens undersøgelse, samt personlige undringer, har jeg udarbejdet følgende problemformulering, med tilhørende undersøgelsesspørgsmål:

*Hvad er elevernes syn på historiefaget i 7.-9. klasse i folkeskolen, og hvordan har det udviklet sig siden Jens Aage Poulsens undersøgelse i 2009?*

- Hvorvidt opleves historiefaget som kedeligt i udskolingen på Cirkelskolen?
- Hvorvidt opleves historiefaget som nyttigt i udskolingen på Cirkelskolen?
- Hvilke former for motivation opstår i historiefaget i udskolingen på Cirkelskolen?
- Hvilke undervisningsformer og læremidler benyttes i historiefaget i udskolingen på Cirkelskolen?
- Hvorvidt har de pågældende ændringer i 2009-formålet og 2014-formålet i historiefaget haft en indflydelse på elevers syn på historie i udskolingen på Cirkelskolen?

## 2. Videnskabsteori og metode

I det nedenstående vil jeg præsentere mit videnskabsteoretiske grundlag og efterfølgende min metodiske tilgang i bacheloren.

### 2.1. Fænomenologi og hermeneutik

Da det er væsentligt, for min erkendelsesinteresse at få indblik i elevernes subjektive opfattelse og oplevelse af historiefaget, så har jeg valgt at tage udgangspunkt i fænomenologien og hermeneutikken. Fænomenologien tager afsæt i, hvordan mennesket forstår et socialt fænomen ud fra eget perspektiv. Mennesket beskriver og analyserer dennes livsverden ud fra hvordan den opleves. Virkeligheden er som den umiddelbart fremtræder (Agerup & Willaa, 2016).

Hermeneutikken handler om en fortolkningsproces der foregår i en hermeneutisk cirkel. Her søger fortolkeren at forstå deludsagn fra undersøgelsen, ud fra en subjektiv forståelse af verden i takt med at fortolkeren opbygger denne helhedsforståelse løbende, gennem de indtryk fortolkeren får fra undersøgelsen (Agerup & Willaa, 2016).

## 2.2. Metodeafsnit

Indledningsvist beskrives opgavens undersøgelsesdesign, hvori jeg redegør for den måde hvorpå, jeg har indsamlet empiri og argumenterer for valget af undersøgelsesmetode. Til dette afsnit benytter jeg teori fra bøgerne: Bella Marckmann, Jeanette Østergaard og Niels-Henrik Møller Hansen: *Spørgeskemaer i virkeligheden* og Catharina Juul Kristensen (Hansen, Marckmann, Nørregård-Nielsen, Rosenmeier, & Østergaard, 2015) og M. Azhar Hussain: *Metoder i samfundsvidenskaberne* (Kristensen & Hussain, 2016).

Som det næste redegør jeg for mine teoretiske positioner, der skal danne grundlag for den senere analyse og diskussion af den indsamlede empiri. Opgavens teoretiske positioner er delt op i underafsnit: Begrebsafklaring, Unges motivation i udskoling, Undervisningsformer og motivation og Læremidler i undervisningen. I begrebsafklaringen beskrives hvordan begreberne *kedelig* og *nytteværdi* skal forstås og anvendes i denne opgave. I afklaringen af disse begreber benytter jeg mig af *Den Danske Ordbog* (Den Danske Ordbog, 2018a) (Den Danske Ordbog, 2018b). I afklaringen af teori omkring unges motivation i udskoling, samt undervisningsformer og motivation, da anvender jeg mig af teori fra følgende: Mette Pless, Noemi Katznelson, Peder Hjort-Madsen og Anne Mette W. Nielsen: *Unges motivation i udskoling - et bidrag til teori og praksis om unges lyst til læring i og udenfor skolen* (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). I denne forbindelse introduceres en model over motivationsorienteringer. I afklaringen af teori omkring læremidler i undervisningen benytter jeg mig af Jens Aage Poulsen: *Historie - Serien Mål og midler* (Poulsen, 2013). Her præsenteres typer af læremidler i undervisningen.

Som det næste i opgaven, vil jeg gennemføre en statistisk analyse og en pædagogisk analyse, hvor det empiriske materiale fra egne undersøgelser vil blive præsenteret (10.3. Data over spørgeskemaundersøgelse). Her vil jeg analysere elevernes opfattelse af historiefaget i udskoling på Cirkelskolen og herigennem hvordan synet har ændret sig siden Poulsens undersøgelse i 2009. Den statistiske analyse er en kvantitativ analyse, baseret på resultaterne fra mit empiriske materiale, sammenlignet med resultaterne fra Poulsens undersøgelse i 2009 (Poulsen, 2013). Den pædagogiske analyse er en kvalitativ analyse, baseret på specifikke udtalelser fra mit empiriske materiale, holdt op mod den teori, der er præsenteret i kapitlet "4. Teoretiske positioner".

Efterfølgende vil jeg, med udgangspunkt i 2009- og 2014-formålet i historiefaget, vurdere hvorfor elevernes syn på historiefaget i udskolingen på Cirkelskolen kan have ændret sig (Undervisningsministeriet, 2018). Her fokuseres på to aspekter: historiebevidsthed og kildearbejde. Som en del af dette, redegøres der for begrebet historiebevidsthed, med afsæt i den danske historiker Bernard Eric Jensens teori herom (Jensen, Historiebevidsthed og historie - hvad er det?, 1996).

Som det næste vil jeg forholde mig kritisk til mit valg af metode i en metodekritik, hvor jeg vurderer min bachelors kvalitet med fokus på begreberne reliabilitet, validitet og generaliserbarhed.

Endeligt, vil jeg i en afrunding, forholde mig til, hvad jeg er kommet frem til gennem min undersøgelse og således give et svar på min problemulering. Dette med udgangspunkt i opgavens analyse og vurdering. I et underafsnit præsenteres en perspektivering, hvori jeg redegør for et fremadrettet syn for min bachelor.

### 3. Undersøgelsesdesign

Nedenfor præsenteres mit undersøgelsesdesign, indeholdende de dataindsamlingsmetoder jeg gør brug af i opgaven, samt refleksioner over prioriteringen af forskellige elementer i undersøgelsesprocessen.

#### 3.1. Spørgeskemaundersøgelse

Spørgeskemaet (10.2. Spørgeskema) gav mig mulighed for at få indblik i, hvordan Cirkelskolens udskolingselevs opfatter historiefaget, både i forhold til undervisningens fagfaglige indhold, men også i forhold til de anvendte undervisningsmetoder og læremidler, som klassernes respektive lærere benytter i historiefaget. Dette ud fra en betragtning om at kunne sammenligne resultaterne med Poulsens lignende undersøgelse fra 2009 og derigennem belyse et eller flere forskelligheder og lighedstræk og videre hen kortlægge, hvorvidt elevernes syn på historiefaget har udviklet sig og i så fald *hvordan*. Min undersøgelsespopulation består af to 7. klasser, tre 8. klasser og to 9. klasser fra én folkeskole i Hjørring Kommune. Spørgeskemaet blev udført i marts 2018, og undersøgelsen inkluderer i alt 130 elever, heraf 64 piger og 66 drenge. Min undersøgelses indhold er identisk med Poulsens spørgeskemaundersøgelse

(Poulsen, 2013). Dette i formålet om at lave et komparativ, samt kortlægge udviklingen af elevernes syn på historiefaget siden 2009, dog under ændrede geografiske forhold og med et mindre antal af respondenter.

Fordelen ved et spørgeskema er, at jeg potentielt kan opnå en større repræsentativitet og en øget generaliserbarhed, idet mit spørgeskema beror på et stort antal enheder. *Dette kan medføre en mere dækkende beskrivelse af de egenskaber hos populationen, som ønskes undersøgt* (Kristensen & Hussain, 2016). I mit spørgeskema er der benyttet en kvantitativ tilgang med lukkede spørgsmål, hvor svarkategorierne er givet på forhånd. Respondenten skal sætte kryds, hvilket kan gøre det mindre tidskrævende at analysere og øge sandsynligheden for en høj svarprocent (Hansen, Marckmann, Nørregård-Nielsen, Rosenmeier, & Østergaard, 2015). I forhold til den kvalitative tilgang, så indeholder mit spørgeskema også åbne spørgsmål, bestående af linjer hvor respondenterne, uden hjælp fra andre, kan udforme et svar. Dette i intentionen om en yderligere uddybning af de lukkede spørgsmål i mit spørgeskema. De åbne spørgsmål kan dog gøre det udfordrende at analysere resultaterne på grund af de mange mulige svarkategorier, men de kan samtidigt være en god kilde til yderligere informationer om respondentens subjektive oplevelse og opfattelse, hvilket imødekommer min fænomenologiske tilgang (Hansen, Marckmann, Nørregård-Nielsen, Rosenmeier, & Østergaard, 2015).

Mit Spørgeskema tager afsæt i baggrundsvariable såsom køn og klassetrin, men skal besvares anonymt ud fra det formål, at modtage så autentiske og ærlige besvarelser som muligt. Spørgsmålene er tilpasset et sprog, der ligger respondenterne nært, for at sikre elevernes forståelse af de respektive spørgsmål i min undersøgelse. Ligeledes har svarkategorierne symmetri af negativ og positiv i form af *ja* og *nej* samt *er interessant* og *er kedeligt* m.m. I enkelte svarkategorier er der også en tilhørende *ved ikke* rubrik, der kan være med til at øge muligheden for svar hos respondenterne og svar der ikke er forceret (Hansen, Marckmann, Nørregård-Nielsen, Rosenmeier, & Østergaard, 2015).

Jeg valgte at uddele mit spørgeskema i papirform, i intentionen, at gøre det nemmere for respondenterne at tilgå og undgå bekymringen om, hvordan spørgeskemaet ser ud på deres computer, tablet, mobil m.m. (Hansen, Marckmann, Nørregård-Nielsen, Rosenmeier, & Østergaard, 2015). Formål og forklaring af spørgeskema blev gennemgået, inden respondenterne gik i gang. Det blev ligeledes forklaret at det var frivilligt at deltage i spørgeskemaundersøgelsen og at svarene ville behandles anonymt. Ligeså er skolens navn anonymiseret i dette projekt, af etiske årsager, og vil i resten af denne bachelor blive omtalt som *Cirkelskolen*.



## 4. Teoretiske positioner

I intentionen om at skabe en fælles forståelse for opgavens teoretiske grundlag, vil jeg nu redegøre for de teorier, der skal være udgangspunktet for resten af denne bachelor. Forinden vil jeg redegøre for begreberne *kedelig* og *nytteværdi*.

### 4.1. Begrebsafklaring

#### **Kedelig**

I Den Danske Ordbog bliver ordet kedelig defineres således: *ude af stand til at inspirere, engagere eller vække interesse; uden oplivende eller interessante elementer* (Den Danske Ordbog, 2018a). Overfører man ovenstående definition til skoleregi, kan en kedelig undervisning kendetegnes ved en undervisning, der hverken engagerer, inspirerer eller skaber interesse hos eleverne.

#### **Nytteværdi**

I Den Danske Ordbog bliver ordet nytteværdi defineres således: *praktisk værdi som en ting har for nogen* (Den Danske Ordbog, 2018b). Ydermere bliver ord som *gavn*, *brugbarhed* og *anvendelighed* nævnt som led til at komme dybere ind i forståelsen af ordet (Den Danske Ordbog, 2018b). Dette betyder, at ordet nytteværdi dækker over noget man kan se en mening med, noget man kan se mere brugbart og anvendeligt. Det dækker over noget som man kan se gavne i andre kontekster og måske endda noget som betyder mere for én end andre ting.

### 4.2. Unges motivation i udskolingen

Motivation skabes i meningsfulde møder mellem elev og skole og skal forstås som et samspil, hvorigennem eleven forstår sine handlinger og de læringssammenhænge, som eleven deltager i på skolen (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Med dette in mente, er det dog ikke det samme der motiverer unge for læring i skolen. Forståelsen af, hvad der virker henholdsvis motiverende må forstås mere bredtfavnende. I denne sammenhæng vil jeg gerne introducere begrebet *motivationsorienteringer*, som nedbryder overbegrebet motivation i mindre byggesten og hjælper til at opnå en forståelse for, hvad der kan skabe motivation. Det

centrale her er, hvad en elev er motiveret for og orienteret imod, for derigennem at få en forståelse for, hvorfor eleven engagerer sig i skolen. Med udgangspunkt i dette, er nedenstående model udarbejdet. Den skal illustrere, hvilke forskellige motivationsorienteringer, der er i spil for de unge i udskolingen. Alle orienteringer kan spille en rolle for alle unge, men i meget varierende grad. Orienteringernes betydning og relation vil antage sin helt egen kombination eller vægtning, ligesom den for den enkelte kan variere over tid og i forskellige kontekster (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015):



Model: Motivationsorienteringer (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

#### 4.2.1. Vidensmotivation

Vidensmotivation handler om nysgerrighed, vidensbegær og optagethed, om at gå op i faget og typisk for mange af de unge er det også specifikke emner, der har deres særlige interesse. Det handler om at række ud over sig selv og have en nysgerrighed overfor omverdenen og så søge at koble den til deres egen verden. Denne kobling kan også relatere til elevernes hverdag, når de unge oplever, at undervisningen kan bruges til noget fremadrettet eller noget specifik i hverdagen. Vidensmotivation, i forhold til forskellige fag, handler altså om at være optaget af at blive god til et fag og blive klogere på et 'fagligt stof' (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

#### 4.2.2. Præstationsmotivation

I denne motivationsorientering kobles motivation til individuelle præstationer og placeringer i elevhierarkiet. Det handler om en optagethed af præstation og dét at klare sig godt, som for nogle elever er med til at motivere til at yde en ekstra indsats i relation til det faglige. Dels i form af konkurrence med andre klassekammerater, dels som en målestok for egne

præstationer og dels som styrepind og pejlemærke i en skolehverdag, hvor meningen ellers let forsvinder (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

### 3.2.3. Mestringsmotivation

Mestringsmotivation handler om at eleverne motiveres gennem troen på egne evner og en forventning om at kunne mestre en opgave. Dette betyder, at jo mere eleven tror på, at kunne klare sig i forskellige sammenhænge, jo større er chancerne for, at det rent faktisk lykkes og dette gælder også, når det kommer til skolen. Eleven vil i forbindelse med mestringsmotivation opleve følelsen af, at finde det motiverende når en svær opgave løses og forstås korrekt og efterfølgende blive stolt over at kunne løse opgaven, trods sværhedsgraden (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

### 4.2.4. Relationsmotivation

Et centralt element i skabelsen af de unges motivation er relationerne. Det være sig relationer mellem lærer og elever og eleverne imellem. Relationen mellem lærer og elev danner forudsætningen for at opnå elevernes faglige opmærksomhed. I denne sammenhæng er det vigtigt at fastholde balancen mellem det relationelle og det faglige, ellers kan selve forståelse af meningen med skolen forsvinde for eleverne. Relationsmotivationen handler ydermere om klassekammeraterne og det at tilfredsstille behovet for et socialt tilhørsforhold. Dette betyder at tanken om at høre til og føle sig en del af skolefællesskabet motiverer eleverne (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

### 4.2.5. Involveringsmotivation

Dette er en motivationsorientering, der kredser sig omkring elevernes involvering i de forskellige læreprocesser, som udspiller sig i skolehverdagen. Eleverne oplever at blive motiverede når de inviteres til at sætte deres eget præg på elementer i undervisningen og på den måde være medskabende i forhold til det faglige indhold og selve læreprocessen. Dette betyder at samskabelse og medbestemmelse, i undervisningen, for disse elever spiller en central rolle for, at de kan udvikle motivation (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

### 4.3. Undervisningsformer og motivation

Undervisningsformerne udgør rammen for de læreprocesser, der opstår i mødet mellem lærere og elever og det er i dette møde motivationsorienteringerne kommer i spil (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

På de danske folkeskoler anvendes mange forskellige undervisningsformer, der spænder fra klasseundervisning, individuelt arbejde over gruppearbejde og tværfaglige dage til andre former for organiseringer af undervisningen (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). De undervisningsformer, der fokuseres på i dette afsnit, er *klasseundervisning* og *grupperarbejde*.

#### 4.3.1. Klasseundervisning

Klasseundervisning er kendetegnet ved, at alle elever er samlet i klassen og at læreren adresserer alle elever. Klasseundervisning kan derfor være mange ting: det kan være at læreren fortæller om et givent emne, at læreren gennemgår lektier som eleverne har haft for til den pågældende undervisningslektion, eller at læreren bruger tid på at stille en opgave, som eleverne skal løse selvstændigt eller i makkerpar efterfølgende (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

Klasseundervisning kan spille en vigtig rolle i relation til unges motivation i udskolingen. Den kan aktivere involveringsmotivationen, idet denne undervisningsform skaber rum for, at eleverne har mulighed for at bringe egne idéer ind i undervisningen. Dette kan give eleverne en oplevelse af at være en del af et fagligt fællesskab, hvor de deler og former egne holdninger og indgår i processen om at skabe en klasserumskultur, der er involverende. Klasseundervisningen kan også anvendes som en kollektiv forberedelse til en individuel opgave. Her er det mestringsmotivationen der bringes i spil, idet klasseundervisningen opleves at rammesætte og understøtte en individuel opgaveløsning (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

Med ovenstående in mente kan klasseundervisning, med al den mangfoldighed af organiseringer og varieret indhold som undervisningsformen indeholder, bringe flere motivationsorienteringer i spil for de unge i udskolingen. Dog kan klasseundervisningen komme til at bære præg ensformighed og gentagelse, hvis læreren bare står og snakker uden at aktivere

eleverne undervejs. Dette kan give en skæv fordeling, hvor det er den samme gruppe elever, som deltager (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

#### 4.3.2. Gruppearbejde

Der er mange måder at organisere et gruppearbejde på. Det kan være fra 10 minutters sessioner til gruppearbejder, der strækker sig over længere perioder. Det kan være et gruppearbejde, der er lærerunderstøttet, eller et gruppearbejde, der i høj grad, forvaltes af eleverne selv (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Gruppearbejdet kan fremme elevernes vidensmotivation, idet eleverne gennem denne undervisningsform kan få lov til at vælge emner, der interesserer dem og derigennem opnå større viden om emnet. Ydermere kan gruppearbejde spille en væsentlig rolle for elevernes mestringsmotivation, idet gruppearbejde - når det fungerer - er en hjælp til at opnå en større forståelse af det faglige. Endeligt kan gruppearbejde også fremme relations- og mestringsmotivationen gennem elevernes dynamikker. Eleverne kan være fælles om en opgave i takt med, at eleverne hver især kan hjælpe hinanden ved eventuelle udfordringer og på den måde mestre opgaven (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Ud fra dette, kan gruppearbejde bringe flere motivationsorienteringer i spil for de unge i udskolingen. Dog er der også nogle faldgruber. En af dem er, at gruppearbejdets udbytte er afhængig af gruppens sammensætning. Hvis ikke gruppen er sammensat optimalt risikeres det, at gruppearbejdet medvirker til eksklusionsprocesser af både social og faglig karakter. En anden faldgrube ved denne undervisningsform kan være, at gruppearbejdet forudsætter en høj grad af selvregulering fra elevernes side. Hvis læreren er fraværende, fordi andre elever skal hjælpes eller der opstår nogle praktiske gøremål, så åbnes der et rum for eleverne, som er fristende at fylde ud med andet end faglig aktivitet (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

#### 4.4. Læremidler i undervisningen

Læremidler kan defineres som, *artefaktor (genstande), medier, og andet såsom byrummet, boligindretning, biler, adfærd og holdninger, som er bærere af historisk information, der kan afkodes og tolkes* (Poulsen, 2013).

Læremidler kan deles op i tre forskellige typer; *Semantiske læremidler, didaktiske læremidler og funktionelle læremidler* (Poulsen, 2013).

#### 4.4.1. Semantiske læremidler

Semantiske læremidler er tekster og genstande, der betydningsmæssigt bringer et indhold ind i undervisningen, men som ikke er fremstillet til dette formål, det vil sige, at de er uden indbygget didaktik. Det kan for eksempel være fagbøger, film, genstande, computerspil, billeder, nærrområder, adfærd og holdninger, museer og så videre (Poulsen, 2013).

#### 4.4.2. Didaktiske læremidler

Didaktiske læremidler, er et læremiddel produceret af et forlag eller af læreren med det sigte, at blive anvendt i undervisningen. De bør være udarbejdet ud fra overvejelser over indholdet, der skal læres, hvordan undervisningen kan eller skal foregå, samt hvem målgruppen for læremidlet er. Eksempler kunne være historiebøger, computerspil og film der er designet med henblik på undervisningen (Poulsen, 2013).

#### 4.4.3. Funktionelle læremidler

Funktionelle læremidler er redskaber, der bruges til at håndtere indhold og aktiviteter med henblik på at gøre undervisningen bedre og mere effektiv samtidigt med at fremme forståelsen for eleverne. Det kan for eksempel være analysemodeller, digitale tavler og software (Poulsen, 2013).

## 5. Er historieundervisningen stadig kedelig?

I dette afsnit vil jeg gennemføre en statistisk analyse og en pædagogisk analyse, hvor det empiriske materiale fra egne undersøgelser vil blive præsenteret (10.3. Data over spørgeskemaundersøgelse). Den statistiske analyse er baseret på resultaterne fra mit empiriske materiale sammenlignet med tallene fra Poulsens undersøgelse i 2009 (Poulsen, 2013). Den pædagogiske analyse er baseret på specifikke udtalelser fra mit empiriske materiale, holdt op mod den teori, der er præsenteret i kapitlet "4. teoretiske positioner". Dette i intentionen at skabe en fyldestgørende analyse hvor både tal og elevernes subjektive opfattelser tages i betragtning. Derudover, understøtter den kvalitative del af analysen min fænomenologiske tilgang i bacheloren.

## 5.1. Statistisk analyse af empirisk materiale

I min spørgeskemaundersøgelse (10.3. Data over spørgeskemaundersøgelse) er der et frafald på 46 elever, hvilket svarer til en bortfaldsprocent på 26 %. Dette tal dækker over enkelte syge elever, samt én syvende klasse, der ikke var mulig at stifte kontakt til på Cirkelskolen den pågældende dag hvor undersøgelsen blev udført. Dette efterlader mig med en svarprocent på 74 %, hvilket er *meget tilfredsstillende* (Agerup & Willaa, 2016).

Et helhedsbillede blandt alle 130 respondenter, viser hvordan 69 % af eleverne i udskolingens på Cirkelskolen vurderer historiefaget som interessant, holdt op mod andre fag i folkeskolen. Dette er en stigning på 13 procentpoint siden Poulsens undersøgelse i 2009, hvor 56 % af eleverne i udskolingens, på diverse folkeskoler i region Syddanmark, vurderede historiefaget som interessant (Poulsen, 2013). Denne stigning er dog med det forbehold at Poulsens undersøgelse omfatter en større population.

Min spørgeskemaundersøgelse viser yderligere, at 53 % af udskolingens elever på Cirkelskolen skriver, at de bruger forskellige materialer i historiefaget og ikke kun gør brug af ét lærebogssystem, som Poulsens undersøgelse i 2009 påviste, hvor ca. 60% af eleverne angav at ét bestemt lærebogssystem anvendes (Poulsen, 2013).

Derudover, viser min undersøgelse, hvordan historiefaget stadig ligger under skolefagene dansk og idræt, i forhold til popularitet. Eleverne kan bedre lide at have idræt og dansk fremfor historie.

I Poulsens undersøgelse scorede historiefaget 3,1 ud af 5, i spørgsmål 4, hvilket betyder at fagets status var på det jævne i 2009. I min undersøgelse på Cirkelskolen scorer historie i de fem kategorier 3,7 ud af 5, hvilket er en procentuel stigning på 19,5 % i forhold til historiefagets status for eleverne - status ligger nu i den gode ende af skalaen (Poulsen, 2013).

Endeligt, viser min undersøgelse, hvordan 70 % af udskolingseleverne på Cirkelskolen ser nytteværdi i historiefaget sammenlignet med andre fag. Dette er en stigning på 8 procentpoint, idet Poulsen undersøgelse i 2009 viste, at 62 % af udskolingseleverne i region Syddanmark vurderede faget historie som nyttigt sammenlignet med andre fag i folkeskolen (Poulsen, 2013).

I 7. klasserne, blandt 34 respondenter, forholder det sig således:

- 68 % af eleverne ser faget historie som interessant sammenlignet med andre fag.
- 44 % af eleverne påpeger, hvordan de anvender forskellige materialer i undervisningen.
- Historiefaget scorer 4,1 ud af 5 i forhold til hvor vigtigt de vurderer faget historie sammenlignet med andre fag i folkeskolen.
- 74 % af eleverne i 7. klasse på Cirkelskolen ser nytte i historiefaget sammenlignet med andre fag i folkeskolen.

I 8. klasserne, blandt 55 respondenter, forholder det sig således:

- 60 % af eleverne ser faget historie som interessant sammenlignet med andre fag.
- 53 % af eleverne påpeger hvordan det anvender andre materialer i undervisningen, end dem der er listet op i spørgsmål 2. Følgende materialer nævnes: *Film, Computer, Links, kopisider, Clio Online, Google Classroom.*
- Historiefaget scorer 3,5 ud af 5 i forhold hvor vigtigt de vurderer faget historie sammenlignet med andre fag i folkeskolen.
- 64 % af eleverne i 8. klasse på Cirkelskolen ser nytte i historiefaget sammenlignet med andre fag i folkeskolen.

I 9. klasserne, blandt 41 respondenter, forholder det sig således:

- 83 % af eleverne ser faget historie som interessant sammenlignet med andre fag.
- 78 % af eleverne påpeger hvordan de anvender forskellige materialer i undervisningen.
- Historiefaget scorer 3,6 ud af 5 i forhold hvor vigtigt de vurderer faget historie sammenlignet med andre fag i folkeskolen.
- 77 % af eleverne i 9. klasse på Cirkelskolen ser nytte i historiefaget sammenlignet med andre fag i folkeskolen.

### 5.1.1. Delkonklusion

På baggrund af undersøgelsens resultater, da er det tydeligt hvordan der er sket en udvikling siden Poulsen foretog sin undersøgelse i 2009 (Poulsen, 2013). Opgørelsen tyder på, at eleverne i 9. klasse generelt finder historiefaget mere interessant, end eleverne i 7. og 8. klasse på Cirkelskolen. Dog er der ingen tvivl om, at 8. klasse på Cirkelskolen finder det mindst



interessant at have historie, hvis man kigger på ovenstående data. Undersøgelsen på Cirkelskolen viser også, hvordan undervisningen bærer præg af variation, eftersom at eleverne i udskolingen giver udtryk for, at de benytter sig af forskellige materialer i historieundervisningen. I forhold til andre fag opleves historiefaget generelt som et nytteværdigt fag, idet alle klasser i udskolingen på Cirkelskolen ligger i den gode ende af procentskalaen med henholdsvis 74 %, 64 % og 77 %.

## 5.2. Pædagogisk analyse af empirisk materiale

I mit empiriske materiale fra min undersøgelse på Cirkelskolen, har eleverne individuelt sat ord på, hvad de forbinder med en god historie time (10.3. Data over spørgeskemaundersøgelse). Disse udtalelser vil jeg nu analysere, med henblik på motivationsorienteringer, undervisningsformer og læremidler.

### 5.2.1. Motivationsorienteringer i historiefaget

I 7. klasse på Cirkelskolen oplever jeg, gennem elevernes udtalelser i spørgeskemaet, både tegn på vidensmotivation, involveringsmotivation og relationsmotivation (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

I 7. klasse kommer en elev med følgende udtalelse om en god historietime: *“Det var et emne vi selv har valgt, derfor var det interessant”*. Eleven forstår en god historie time som en time, hvor eleverne får indflydelse og medbestemmelse, når det kommer til hvilke emner eleverne skal undervises i. Der er her tale om involveringsmotivation, idet eleven oplever, at blive motiveret for historiefaget når han/hun *inviteres til at sætte sit eget præg på elementer i undervisningen* (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Denne form for motivation kan dog hæmme elevens læringsperspektiv, idet eleven kan blive blændet af hvor spændende og sjov undervisningen opleves og helt glemmer læringselementet, hvilket jeg sagtens kan genkende fra mine praktikker på læreruddannelsen. Jeg har oplevet hvordan eleverne i undervisningen ikke kan sætte andre ord på deres læring, end at de synes at specifikke elementer var sjove eller spændende (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Andre elever i 7. klasse kommer med udtalelser som *“Fordi vi lærte meget”* og *“Vi havde om 2. verdenskrig, som er god viden”*. Disse elever oplever historiefaget som godt fordi de opnår læring og viden inden for specifikke områder i faget. Udtalelserne viser, hvordan eleverne er nysgerrige

overfor omverdenen og at de går op i historiefaget og forventer at lære noget af undervisningen. Eleverne er drevet af vidensmotivation, hvor eleverne føler motivation i historieundervisningen, når de har et emne som kan gøre dem klogere og give dem ny viden om et fagligt materiale. Hver gang de lærer noget nyt som kan gøre dem til 'nørder' inden for et emne, så motiveres de til undervisningen (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Jeg vil også argumentere for, at der er tale om præstationsmotivation, idet den første udtalelse giver mig en forståelse af, at eleven er drevet af at klare sig godt i historiefaget og på sigt opnå gode resultater (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). En elev i 7. klasse på Cirkelskolen skriver: *"Det var meget lærerne der gjorde det godt"*. Eleven giver udtryk for, hvordan en god historietime afhænger af hvilken lærer der står for undervisningen. I dette tilfælde er min forståelse, at eleven har en god relation til læreren i og med at eleven fremhæver læreren som "den gode". I denne forbindelse kan man referere til relationsmotivation, fordi eleven ser læreren som det afgørende element for, hvorledes han/hun kan blive motiveret i undervisningen. Elevens motivation øges, jo bedre relationen til den pågældende lærer er (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

I 8. klasse på Cirkelskolen kommer eleverne med udtalelser, om den gode historietime, der bærer præg af følgende; Mestringsmotivation, relationsmotivation, præstationsmotivation og vidensmotivation (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

En elev giver udtryk for hvordan det at mestre kan være med til at gøre en historietime god: *"Jamen den var god, fordi jeg forstod det"*. Eleven drives af mestringsmotivation, idet eleven udtrykker hvordan det at forstå undervisningens indhold medvirkede til en øget motivation for historiefaget (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Eleven oplever udelukkende historietimen som god fordi han/hun opnåede en forståelse af emnet, men hvad hvis forståelsen ikke var opnået? Udfordringen er at nogle elever kan have svært ved at mestre de krav som de bliver stillet i skolen og på den måde mister troen på at det kan lykkes. Dette vil betyde at mestringsmotivationen langsomt vil blive demotiverende, fremfor motiverende (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). En elev i 8. klasse skriver følgende: *"I det her år bryder jeg mig ikke om vores historielærer og derfor er det ikke godt"*. Eleven oplever at være demotiveret for historieundervisningen på grund af relationen til den pågældende lærer. Min forståelse er, at eleven ikke har et godt forhold til læreren og opfatter, af den grund, ikke historiefaget som godt, interessant eller nyttigt. Med dette in mente, er der tale om en elev,

som bliver motiveret gennem relationen til den enkelte lærer, relationsmotivation. Dette betyder at eleven først vil opleve motivation i historiefaget, hvis relationen til den pågældende lærer ændrer sig, hvilket kan skabe udfordringer for både lærer og elev. Det at gensidigheden og anerkendelsen brydes medvirker til at respekten mellem parterne mistes, og dette går ud over elevens læring og lærerens undervisning. Balancen mellem et fokus på det relationelle og det faglige kan dermed let tippe (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). En elev i 8. klasse på Cirkelskolen, er drevet af præstationsmotivation i sammenhæng med vidensmotivation (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Eleven skriver: *“Det var at se film fordi jeg lærer meget mere”*. Eleven giver udtryk for, hvordan det at klare sig godt i historiefaget er vigtigt, hvilket viser at eleven er nysgerrig efter at lære noget og blive klogere på omverdenen. Dog kan der blive skabt nogle udfordringer for eleven, idet frygten for at fejle og oplevelsen af ikke at slå til også kan være demotiverende for den enkelte (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Sådanne elever har jeg oplevet i mine praktikker på læreruddannelsen og det er tydeligt hvordan historiefaget, for disse elever, kan føles som et enormt pres og et krav om at præstere.

I 9. klasse på Cirkelskolen er motivationsorienteringen og vidensmotivation udbredt (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Eleverne kommer blandt andet med udtalelser som: *“Fordi vores lærer gjorde det relevant”* og *“Er når vi bliver præsenteret for en begivenhed der er relevant at kende til”*. Eleverne bliver motiveret når de erfarer, at de emner de bliver introduceret til i historie, kan kobles til en virkelighedsnær og fremadrettet kontekst. Eleverne er *nysgerrige overfor omverdenen og søger at koble den til deres egen verden* og af denne grund efterspørger eleverne noget relevant som de kan bruge i hverdagen eller til andre ting i og uden for skolen (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Dette har jeg også oplevet i mine praktikker på læreruddannelsen, idet eleverne ofte spurgte ind til hvad de skulle bruge de enkelte elementer til i undervisningen. En udfordring ved vidensmotivation kan være at eleverne til tider kan opleve, at det er svært at koble det faglige i undervisningen til noget meningsfuldt i hverdagen. De kan have svært ved at se meningen med den viden de skal tilegne sig i historiefaget og kan dermed også synes at det er svært at koble det til andre kontekster (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). En anden motivationsorientering der gør sig gældende i 9. klasse er involveringsmotivation. Følgende udtalelse viser, hvordan eleverne gerne vil sætte deres præg på undervisningen og have noget mere

medbestemmelse og indflydelse, når det kommer til hvad de skal undervises i: *“At vi lærte om noget vi selv måtte bestemme”* og *“At vi har fået lov til at arbejde frit”*. Eleverne oplever en motivation for undervisningen i historie, hvis de selv får lov til at bestemme, hvilket indhold undervisningen skal bero på (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Dette åbner muligheden for, at undervisningen kan indeholde andre typer af læreprocesser, hvor eleverne kan fordybe sig og være medskabende, i og med at eleverne kan være mere involveret i undervisningen. Dog kan det også blive en hæmsko når det kommer til synlig læring. Eleverne kan få svært ved at se hvad de skal lære, fordi de bliver overdøvet af hvor spændende og sjov undervisningen er (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

### 5.2.2. Undervisningsformer og læremidler i historiefaget

I 7. klasse på Cirkelskolen er undervisningsformerne gruppearbejde og klasseundervisning meget anvendt i historiefaget (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Klasseundervisningen og gruppearbejdet tager blandt andet afsæt i didaktiske læremidler som lærebøger og kopiark med opgaver: *“Da vi lavede opgaver om 2. verdenskrig”* og *“Da vi læste om 9/11 i bogen”* samt semantiske læremidler, som Kirkebøger og historiske fortællinger: *“Vi sad og ledte i gamle kirkebøger om vores forfædre”* og *“Historierne der er blevet fortalt”*.

Gruppearbejdet i 7. klasse på Cirkelskolen er populært. Gennem følgende udtalelser, da er min forståelse, at eleverne er meget begejstret for undervisningsformen gruppearbejde, idet eleverne har implementeret positive tillægsord i udtalelsen: *“Gruppearbejdet er fedt, så kan vi hjælpe hinanden”* og *“At man arbejder i grupper er det bedste”*. Disse udtalelser bekræfter ydermere, hvordan denne undervisningsform kan fremme elevernes mestringsmotivation, idet eleverne forklarer, hvordan gruppearbejdet bidrager til en øget faglig forståelse, gennem måden hvorpå de kan hjælpe hinanden til at mestre den opgave de bliver stillet (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). I forlængelse af dette vil jeg argumentere for, hvordan didaktiske læremidler, især lærebogen, kan være et stilladserende element til elevernes mestringsmotivation i gruppearbejdet. Eleverne kan anvende de didaktiske læremidler som et hjælpemiddel til at mestre opgaven, hvis eleverne ikke kan finde svaret ved hjælp af hinandens faglighed i gruppearbejdet.

Klasseundervisning bliver også anvendt i historiefaget i 7. klasse på Cirkelskolen: *“Når læreren introducerer et nyt emne med en god forklaring, så er vi klar til at lave opgaverne bagefter”* og *“Jeg synes at vores lære var god til at fortælle om emnerne på klassen”*. Disse udtalelser

fra eleverne viser hvordan læreren anvender klasseundervisning på forskellige måder, både som introduktion til en selvstændig opgave eller til at fortælle om et givent emne. Ydermere bekræfter udtalelsen hvordan denne undervisningsform kan spille en væsentlig rolle for elevernes mestringsmotivation (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Eleverne giver udtryk for hvordan de oplever at klasseundervisningen bliver anvendt som en fælles forberedelse til en selvstændig opgave, hvor læreren her sørger for at klasseundervisningen rammesætter og stilladserer den opgave eleverne skal i gang med efterfølgende (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). I forlængelse af dette vil jeg argumentere for, hvordan de semantiske læremidler kan, være med til at understøtte denne mestringsmotivation i klasseundervisningen, idet eleverne gennem de semantiske læremidler kan få uddybet forståelsen af et emne og på den måde hjælpe til at mestre. For eksempel kan en historisk fortælling om en dansk modstandsmand under anden verdenskrig øge elevernes forståelse af de danske levevilkår under anden verdenskrig og på den måde udvide deres viden om anden verdenskrig.

I 8. klasse på Cirkelskolen er det begge undervisningsformer, gruppearbejde og klasseundervisning, der bliver anvendt (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Klasseundervisningen og gruppearbejdet tager afsæt i semantiske læremidler som spillefilm og billeder: *“en historietime hvor vi lærte om krigen. Kunne lide den fordi vi så en film, så vi kunne sætte os ind i det”, “Det var at se film fordi jeg lærer meget mere”, “Når vi ser film fordi man ser hvordan det er” og “Vi arbejdede i grupper og vi skulle ud fra billeder forklare om 1. verdenskrig”*.

Gruppearbejdet i 8. klasse på Cirkelskolen er populært: *“Når vi arbejder i grupper er det sjovt” og “Gruppearbejde er det bedste ved historie, fordi så kan jeg være sammen med mine venner”*. Udtalelserne, fra eleverne, bekræfter hvordan denne undervisningsform kan øge elevernes relationsmotivation (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Gruppearbejdet kan, for eleverne i denne 8. klasse, være med at skabe en social relation og få eleverne til at føle sig en del af noget. Det at eleverne gennem gruppearbejdet i skolen kan være sammen med sine venner, får dem til at blive mere motiveret for undervisningen i historietimerne (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). I denne sammenhæng vil jeg argumentere for, at de semantiske læremidler, herunder billederne, kan være med til at understøtte relationsmotivationen. Eleverne kan for eksempel gennem arbejdet med billeder i

gruppearbejdet, få skabt en tættere relation til hinanden fordi et semantisk læremiddel som billeder kan lægge op til en god diskussion i gruppen, på grund af elevernes individuelle fortolkninger af billedet.

I 8. klasse på Cirkelskolen har eleverne også klasseundervisning: *“Timen var god fordi vi blev sat ind i emnet på klassen”* og *“At når vores lærer fortæller om emnet på klassen, så vi kan blive gode”*. Elevernes udtalelser bekræfter, endnu engang, hvordan denne undervisningsform kan være med til at øge elevernes mestringsmotivation (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Eleverne giver udtryk for, hvordan klasseundervisningen kan gøre dem gode til historiefaget og få en øget forståelse for det pågældende emne og mestre det. Det vidner også om en 8. klasse, der er optaget af at løse og forstå en opgave, eller forstå et historisk emne korrekt. I takt med denne forståelse, vil jeg argumentere for, hvordan semantiske læremidler i klasseundervisningen, især spillefilm, kan bidrage til at fremme mestringsmotivationen i historiefaget. For eksempel kan en spillefilm understøtte og stilladserer elevernes forståelse af emnet og hjælpe eleverne med at opnå en dybere forståelse af et emne, og dermed mestre opgaven. Dette er dog med det forbehold at spillefilm også kan have tendenser, at filmen følger et bestemt synspunkt.

I 9. klasse på Cirkelskolen bliver både gruppearbejde og klasseundervisning, som undervisningsform, anvendt (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Klasseundervisningen og gruppearbejdet tager afsæt i semantiske læremidler som spillefilm og museumsbesøg: *“Vi var ude og besøge et museum. Det var spændende”* og *“Vi så filmen, 13 days”*.

Gruppearbejdet kan vises gennem elevernes følgende udtalelser om en god historietime: *“Det bedste ved historie er gruppearbejdet”* og *“Selvstændigt gruppearbejde er godt, det lærer jeg mere af”*. Disse udtalelser fra eleverne i 9. klasse på Cirkelskolen bekræfter hvordan denne undervisningsform kan fremme elevernes vidensmotivation, idet eleverne fortæller, hvordan de føler at gruppearbejdet kan medvirke til at opnå en større viden om emnet (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). I forlængelse af dette vil jeg argumentere for, hvordan de semantiske læremidler, herunder museumsbesøg, kan understøtte denne vidensmotivation, idet udbyttet af de semantiske læremidler bliver størst når det integreres i undervisningen (Pietras & Poulsen, 2016). For eksempel, på museet kan genstandenes aura og konkrete karakter gøre det muligt for eleverne at nærme sig den forsvundne fortid og på den måde opnå en større forståelse og viden om det historiske emne som gruppearbejdet tager

udgangspunkt i (Pietras & Poulsen, 2016). Semantiske læremidler kan derfor have en understøttende indflydelse når det kommer til at opnå viden om et historisk emne i gruppearbejdet (Pietras & Poulsen, 2016).

I 9. klasse på Cirkelskolen er undervisningsformen klasseundervisning også anvendt: *“Kan godt lide de timer hvor læreren forklarer om emner på klasser, som vi selv har valgt”* og *“En historietime hvor vi fik fortalt om koreakrigen på klassen”* Disse udtalelser fra eleverne, i spørgeskemaet, viser hvordan eleverne synes at klasseundervisningen i historie er gode. Ydermere, kan man gennem udtalelserne bekræfte teorien om hvordan denne undervisningsform kan være med til at fremme elevernes involveringsmotivation (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Eleverne kan gennem denne undervisningsform få mulighed for at bringe egne idéer ind i historiefaget, hvilket kan give eleverne en oplevelse af at være en del af *et fagligt fællesskab, dele og forme egne holdninger og indgå i at skabe en klasserumskultur, der er involverende* (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). I denne forbindelse vil jeg argumentere for, at de semantiske læremidler, som læreren anvender i klasseundervisningen, kan være med til at understøtte involveringsmotivationen (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). For eksempel ville en spillefilm i historieundervisningen kunne øge involveringsmotivationen i klasseundervisningen, hvis eleverne bliver inddraget i processen over hvilken film eleverne skal se, dog med det forbehold, at filmen og klasseundervisningens fokus skal hænge sammen og give mening. Hvis eleverne er med til at vælge hvilken spillefilm, der skal anvendes i forbindelse med klasseundervisningen, da kan eleverne få lov til at dele egne holdninger og føle, at de er en del af det faglige fællesskab i klasserummet.

### 5.2.3. Delkonklusion

Min forståelse er, at elevernes syn på historiefaget har ændret sig, siden Poulsens undersøgelse i 2009 (Poulsen, 2013). På baggrund af ovenstående analyse, er det tydeligt, at eleverne i udskolingen på Cirkelskolen ikke opfatter historiefaget som kedeligt, men spændende og motiverende.

I 7. klasse på Cirkelskolen er der både tegn på vidensmotivation, involveringsmotivation og relationsmotivation. I 8. klasse på Cirkelskolen kommer eleverne med udtalelser, om den gode historietime, der bærer præg af følgende; Mestringsmotivation, relationsmotivation,

præstationsmotivation og vidensmotivation. I 9. klasse på Cirkelskolen er både vidensmotivation og involveringsmotivation udbredt (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Ydermere, er valget af undervisningsformer og læremidler i historiefaget, i udskolingen på Cirkelskolen, meget varierende, med både klasseundervisning og gruppearbejde, og det er tydeligt, hvordan det ikke længere er lærebogen der er det styrende læremiddel i historiefaget i udskolingen, men en variation af både semantiske og didaktiske læremidler (Poulsen, 2013). Derudover giver analysen mig en forståelse for, hvordan de forskellige undervisningsformer og læremidler i takt med hinanden kan øge eller understøtte de forskellige motivationsorienteringer som udspiller sig i udskolingen på Cirkelskolen.

## 6. Hvilke årsager ligger bag det ændrede syn til historie?

I det følgende vil jeg vurdere, hvilke årsager der har haft indflydelse på elevernes ændrede syn på historie, som fremgår af min analyse. Til denne vurdering vil jeg fremhæve ændringer fra Fælles Mål 2009 og Forenklede Fælles Mål 2014 (10.4. 2009-formålet og 2014-formålet) (Undervisningsministeriet, 2018). Herunder vil jeg vurdere, hvorvidt de pågældende ændringer har haft en indflydelse på resultatet af undersøgelsen. Ny teori vil her blive fremlagt.

### 6.1. Øget fokus på historiebevidsthed

I Fælles mål 2009 fremgår det hvordan eleverne skal have styrket den historiske bevidsthed jf. 2009-formålet stk. 3(10.4. 2009-formålet og 2014-formålet) (Undervisningsministeriet, 2018). Historisk bevidsthed tager afsæt i tanken om, at mennesker er historiefrembragte og historiefrembringende og at forandringer vil være uundgåelige. Historisk bevidsthed sætter altså lighedstegn mellem historie og fortid og historie forbindes med gamle dage (Jensen, Historie - sprogligt set, 2016).

Den historiske bevidsthed er udmøntet eksplicit i fagformålet, men uden ambition om at udvikle elevernes historiebevidsthed. Formålet 2009 trækker i stedet tilbage i tiden, hvor det nationalistiske træk vender tilbage med tanken om at historiefaget skal opdrage eleverne moralsk til fædrelandet. I Forenklede Fælles Mål 2014, da udmøntes det også hvordan eleverne skal have styrket deres historiske bevidsthed, men i forlængelse af dette ønskes det også at historiebevidsthed skal være et centralt element i historiefaget jf. 2014-formålet stk. 3(Bilag



4: 2009-formålet og 2014-formålet) (Undervisningsministeriet, 2018). Eleverne skal i historiefaget, ud over at udvikle deres historiske bevidsthed, udvikle sin historiebevidsthed, som betyder, at eleverne skal opnå forståelse for *at fortiden er til stede i nutiden som erindring og fortidsfortolkning, og at fremtiden er til stede som et særligt forventnings* (Jensen, Historiebevidsthed og historie - hvad er det?, 1996). Eleverne skal altså ikke kun vide noget om historie, men også udvikle en forståelse af, at de er historie (Jensen, Historie - sprogligt set, 2016). Historiebevidsthed produceres, udvikles og forandres primært i elevernes livsverden og i mindre grad i historieundervisningen (Jensen, Historiebevidsthed og historie - hvad er det?, 1996). Dette betyder også at historiefaget må forsøge at koble elevernes livsverden med historieundervisningen for at sikre elevernes udvikling af historiebevidsthed. Med dette for øje giver udviklingen af elevernes historiebevidsthed en mulighed for, at eleverne kan involvere sig og blive medproducenter i undervisningssituationer i historie (Jensen, Historiebevidsthed og historie - hvad er det?, 1996). Dette betyder også, at historiebevidstheden giver eleverne mulighed for at øge involveringsmotivationen, idet eleverne gennem udviklingen af historiebevidstheden, kan få lov til at sætte sit eget præg på historiefaget og på den måde være medskabende i forhold til det faglige indhold og selve læreprocessen (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Ydermere lægger arbejdet med elevernes historiebevidsthed op til en varieret undervisning med både klasseundervisning og gruppearbejde i sammenhæng med semantiske læremidler, især historiske fortællinger (Jensen, Historiebevidsthed og historie - hvad er det?, 1996). For eksempel kan eleverne gennem den historiske fortælling indleve sig i den historiske hovedperson og formidle en oplevelse og forståelse af, hvorledes menneskers konkrete livsløb har været historieskabt, såvel som historieskabende (Jensen, Historiebevidsthed og historie - hvad er det?, 1996).

Det at historiebevidsthed er blevet et centralt begreb i Forenklede Fælles Mål for historie kan, med ovenstående in mente, være et argument for, hvorfor elevernes syn på historiefaget i udskolingen har ændret sig (Nielsen, Knudsen, Aaby, Jens Aage Poulsen, & Holm, 2015).

## 6.2. Kildearbejde - et nyt fænomen

Med Forenklede Fælles mål 2014 bliver arbejdet med kilder et nyt fænomen i historiefaget jf. 2014-formålet stk. 2(10.4. 2009-formålet og 2014-formålet) (Undervisningsministeriet, 2018). Dette betyder også at kildearbejdet ikke har været nedskrevet i tidligere fagformål for

historie, heller ikke 2009-formålet. En kilde kan i historiefaget betegnes som *spor eller rester fra fortiden* (Pietras & Poulsen, 2016). En kilde er alt hvad der potentielt kan besvare en problemstilling, dette betyder også at kilden først er en kilde i det øjeblik, hvor den kan anvendes til besvare en undren eller problemstilling. En kilde er derfor altid kun en kilde til noget og man taler derfor i historie om et funktionelt kildesyn (Pietras & Poulsen, 2016). Kildearbejdet er blevet en væsentlig kompetence i historiefaget i folkeskolen (Nielsen, Knudsen, Aaby, Jens Aage Poulsen, & Holm, 2015). Eleverne skal gennem historiske spor eller rester fra fortiden opnå en forståelse af sammenhængen mellem fortid og nutid, som skal lægge op til at eleverne kan analysere og vurderer historiske sammenhænge ved hjælp af kilder og dermed opstille og besvare historiske problemstillinger. Kildearbejdet i historieundervisningen lægger op til, at eleverne skal erfare, hvordan man kan bruge genstande, tekster, byrum, adfærdsformer og andre spor til at skabe sig en viden om fortiden (Nielsen, Knudsen, Aaby, Jens Aage Poulsen, & Holm, 2015). Dette betyder at kildearbejdet i historiefaget kan øge elevernes vidensmotivation, idet eleverne gennem kildearbejde, kan blive gode til historiefaget, blive kloge på et fagligt materiale (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Ydermere lægger arbejdet kilder op til en varieret undervisning med både klasseundervisning og gruppearbejde i sammenhæng med semantiske læremidler, idet kilderne som bliver anvendt i undervisningen ofte, vil være tekster eller genstande, der betydningsmæssigt bringer et indhold ind i undervisningen, men som ikke er fremstillet til dette formål fx være fagbøger, film, genstande, computerspil, billeder, nærområder, adfærd og holdninger og museer osv. (Poulsen, 2013).

Det at kildearbejdet er blevet en væsentlig kompetence i Forenklede Fælles Mål for historie kan, med ovenstående in mente, være et argument for, hvorfor elevernes syn på historiefaget i udskolingen har ændret sig (Nielsen, Knudsen, Aaby, Jens Aage Poulsen, & Holm, 2015).

## 7. Vurdering af undersøgelse

I nedenstående vil jeg vurdere min bachelors kvalitet med fokus på begreberne reliabilitet, validitet og generaliserbarhed (Hansen, Marckmann, Nørregård-Nielsen, Rosenmeier, & Østergaard, 2015).

## 7.1. Metodekritik

Mit valg om at lave spørgeskemaerne anonyme, som nævnt i mit undersøgelsesdesign, har efterfølgende begrænset mig i forhold til at få uddybet interessante besvarelser og jeg har derfor ikke haft mulighed for at udvide min analyse med disse. Dette ville have givet mig en bredere forståelse af elevernes egne opfattelser og oplevelser af historiefaget, hvilket ville have komplementeret min fænomenologiske tilgang.

Min undersøgelsespopulation er forholdsvis lille, sammenlignet med Poulsen undersøgelse i 2009, hvilket kan gøre det svært at lave et fuldstændig komparativ med Poulsens undersøgelse. Ydermere, grundet min lille undersøgelsespopulation, kan elevernes svar ikke vurderes som et repræsentativt udsnit af målgruppen og således generaliseres til at gælde alle udskolings elever. Det er derimod nærmere et øjebliksbillede, der belyser flere fællestræk, som har været relevant for min undersøgelse og således indgået i min analyse af praksis. Der kan således, argumenteres for, at der er viden at hente i besvarelserne, som jeg har brugt i et forsøg på at besvare min problemformulering.

Min beslutning om at lave en komparativ opgave har begrænset mig i mit valg af metode og design, idet jeg har været tvunget til at følge samme metode og design som Poulsen, for at gøre opgaven så komparativ som muligt. Hvis jeg havde lave en selvstændig opgave, kunne jeg have lavet mit eget spørgeskema med spørgsmål, der var nærmere tilpasset problemformuleringen. Derudover, kunne jeg have suppleret min undersøgelse med en kvalitativ metode, og benyttet mig af muligheden for at ekspandere mit metodiske undersøgelsesfelt ved for eksempel at foretage interviews. En sådan kvalitativ tilgang kunne have givet mig indsigter på individniveau og dermed kommet tættere den enkelte elevs verden og oplevelser af fænomenet, hvilket ville have suppleret min fænomenologiske tilgang. Jeg ville have interviewet udvalgte elevgrupper, der ikke opfatter historie som et kedeligt fag og undersøge nærmere hvorfor de oplever historiefaget som motiverende derigennem hvilke elementer i historiefaget der er faktor for deres motivation. Dette kunne give mig et mere konkret indblik og mere fyldestgørende resultater samt en større reliabilitet af data, som jeg fremadrettet kunne bruge til udvikling af min videre praksis i historiefaget.

## 8. Afrunding

I dette afsnit vil jeg forsøge, ude fra ovenstående analyse og vurdering, at give en besvarelse på min problemformulering som lyder: *Hvad er elevernes syn på historiefaget i 7.-9. klasse i folkeskolen og hvordan har det udviklet sig, siden Jens Aage Poulsens undersøgelse i 2009?*

På baggrund af min empiri og analyseresultater vil jeg argumentere for, at eleverne i 7. - 9. klasse i folkeskolen opfatter historiefaget som spændende og motiverende. Min undersøgelse viser, hvordan 69% af eleverne i udskolingen på Cirkelskolen vurderer historiefaget som interessant, holdt op mod andre fag i folkeskolen og undersøgelsens statistiske resultater tyder på at eleverne i 9. klasse generelt finder historie mere interessant end eleverne i 7. og 8. klasse på Cirkelskolen. Generelt opleves historiefaget, som et nytteværdigt fag, idet alle klasser i udskolingen på Cirkelskolen ligger i den gode ende af procentskalaen med henholdsvis 74 %, 64 % og 77 % (10.3. Data over spørgeskemaundersøgelse).

Elevernes syn på historiefaget i 7. - 9. klasse i folkeskolen har ændret sig siden Poulsens undersøgelse i 2009, men hvordan (Poulsen, 2013)? Undervisningen bærer i højere grad præg af variation og fornyelse, eftersom at eleverne i udskolingen giver udtryk for, at de oplever forskellige undervisningsformer og læremidler i historiefaget (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015). Det er tydeligt, at det ikke længere er lærebogen, der er det styrende læremiddel i historiefaget i udskolingen, men en variation af både semantiske og didaktiske læremidler. Historiefaget består både af klasseundervisning og gruppearbejde og eleverne arbejder med opgaveark, museumsbesøg, spillefilm, lærebøger mm. i faget (10.3. Data over spørgeskemaundersøgelse).

Derudover giver analysen mig en forståelse for hvordan de forskellige undervisningsformer og læremidler i takt med hinanden kan øge eller understøtte forskellige motivationsorienteringer, som udspiller sig i udskolingen på Cirkelskolen. I 7. klasse på Cirkelskolen er der både tegn på vidensmotivation, involveringsmotivation og relationsmotivation. I 8. klasse på Cirkelskolen kommer eleverne med udtalelser om den gode historietime, der bærer præg af følgende: Mestringsmotivation, relationsmotivation, præstationsmotivation og vidensmotivation. I 9. klasse på Cirkelskolen er både vidensmotivation og involveringsmotivation udbredt (Pless, Katznelson, Hjort-Madsen, & Nielsen, 2015).

Endeligt, vil jeg argumentere for, hvordan det øgede fokus på historiebevidsthed og kildearbejde i det nyeste fagformål i historiefaget kan have haft en indflydelse på elevernes ændrede

syn på historiefaget i udskolingen på Cirkelskolen(10.4.2009-formålet og 2014-formålet) (Undervisningsministeriet, 2018).

Historiebevidstheden giver eleverne mulighed for at øge involveringsmotivationen, idet eleverne gennem udviklingen af historiebevidstheden, kan få lov til at sætte sit eget præg på elementer i historiefaget og på den måde være medskabende i forhold til det faglige indhold og selve læreprocessen. Historiebevidsthed understøtter en varieret undervisning med både klasseundervisning og gruppearbejde i sammenhæng med semantiske læremidler. For eksempel kan eleverne gennem en historisk fortælling indleve sig i den historiske hovedperson og formidle en oplevelse og forståelse af, hvorledes menneskers konkrete livsløb har været historieskabt såvel som historieskabende (Jensen, Historiebevidsthed og historie - hvad er det?, 1996).

Kildearbejdet i historiefaget giver mulighed for at kan øge deres vidensmotivation, idet eleverne gennem genstande, tekster, byrum, adfærdsformer og andre spor fra fortiden kan opnå viden og blive klogere på et fagligt materiale og dykke ned i det. Arbejdet med kilder lægger op til en varieret undervisning med både klasseundervisning og gruppearbejde i sammenhæng med semantiske læremidler, idet kilderne som bliver anvendt i historiefaget ofte vil være tekster eller genstande, der betydningsmæssigt bringer et indhold ind i undervisningen, men som ikke er fremstillet til dette formål fx være fagbøger, film, genstande, computerspil, billeder, nærområder, adfærd og holdninger og museer osv. (Pietras & Poulsen, 2016) (Nielsen, Knudsen, Aaby, Jens Aage Poulsen, & Holm, 2015).

## 8.1. Perspektivering og et fremadrettet syn

Et videre fokus for denne bachelor kunne være et handleperspektiv, hvor jeg tilrettelægger et undervisningsforløb i historie, der bærer præg af variation og fornyelse og på den måde vise hvordan jeg vil bruge mine forskningsresultater i praksis. Jeg ville planlægge undervisning med fokus på at implementere forskellige læremidler og undervisningsformer samt sætte undervisningens indhold i relation til elevernes livsverden til det formål, at sætte flest mulige motivationsorienteringer i spil i historiefaget.

## 9. Bibliografi

Den Danske Ordbog. (10. maj 2018a). *Kedelig*. Hentet fra Den Danske Ordbog:  
<http://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=kedelig>

Den Danske Ordbog. (10. maj 2018b). *Nytteværdi*. Hentet fra Den Danske Ordbog:  
<http://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=nyttev%C3%A6rdi>

Hansen, N.-H. M., Marckmann, B., Nørregård-Nielsen, E., Rosenmeier, S. L., & Østergaard, J. (2015). *Spørgeskemaer i virkeligheden* (2. udgave udg.). Frederiksberg C: Samfundslitteratur.

Jensen, B. E. (1996). Historiebevidsthed og historie - hvad er det? I H. Brinckmann, & L. Rasmussen, *Historieskabte såvel som historieskabende* (s. 4-18). OP - foreningen af lærere i Historie og Samfundsfag.

Jensen, B. E. (2016). Historie - sprogligt set. I B. E. Jensen, *Historie - livsverden og fag* (s. 58-60). København: Forlag A/S.

Kristensen, C. J., & Hussain, M. A. (2016). Spørgeskemaet som metode til indsamling af egne data. I C. J. Kristensen, & M. A. Hussain, *Metoder i samfundsvidenskaberne* (s. 187-203). Frederiksberg C: Samfundslitteratur.

Nielsen, A. P., Knudsen, H. E., Aaby, H., Jens Aage Poulsen, L. B., & Holm, M. (2015). Kildearbejde. I A. P. Nielsen, H. E. Knudsen, H. Aaby, L. B. Jens Aage Poulsen, & M. Holm, *Forenklede Fælles Mål i historie - en håndsrækning* (s. 43-55). Jelling: HistorieLab.

Pietras, J., & Poulsen, J. A. (2016). Museet, stedet, genstanden; Kildearbejde i skolen. I J. Pietras, & J. A. Poulsen, *Historiedidaktik* (s. 251-257 og 189-207). Hans Reitzels Forlag.

Pless, M., Katznelson, N., Hjort-Madsen, P., & Nielsen, A. M. (2015). Unges motivationsorienteringer; Undervisningsformer. I M. Pless, N. Katznelson, P. Hjort-Madsen, & A. M. Nielsen, *Unges motivation i udskolingen* (s. 61-92 og 109-119). Aalborg Ø: Aalborg Universitetsforlag.

Poulsen, J. A. (2013). Læremidler i praksis; Læremidler; Læremidler i historie. I J. A. Poulsen, *Historie - I serien Mål og midler* (s. 147-171 og 95-99 og 99-111). Aarhus: Forlaget Klim.

Undervisningsministeriet. (10. maj 2018). *Historie - Fælles Mål, læseplan og vejledning*. Hentet fra EMU Danmarks læringsportal: <https://www.emu.dk/modul/historie-fælles-mål-læseplan-og-vejledning>

Agerup, L., & Willaa, K. (2016). Videnskabsteoretiske perspektiver. I L. Agerup, & K. Willaa, *Lærerens undersøgelsesmetoder* (s. 25-26). Hans Reitzels Forlag.

## 10. Bilag

### 10.1. Samlet antal udskolingselever i Syddanmark

#### Uddannelsesaktivitet i grundskolen efter status, bopælsområde, grundskoleinstitutionstype, tid og uddannelse

	U27 7. klassetrin	U28 8. klassetrin	U29 9. klassetrin
<b>Elever pr. 1. oktober</b>			
Region Syddanmark			
Folkeskoler			
2009	12 764	12 900	10 640

For dokumentation af tabellerne se: <http://dst.dk/ext/uddannelse/Uddannelsesstabeller>  
Se bemærkninger vedr. seneste version af Elevregistret her:  
[www.dst.dk/ext/uddannelse/Uddannelsesnotat](http://www.dst.dk/ext/uddannelse/Uddannelsesnotat). Til og med skoleåret 2013 er alderen opgjort pr. 31. december det valgte år. Fra skoleåret 2014 og fremefter opgøres alderen pr. 30. september det valgte år.

15-2-2018 Danmarks Statistik, © [www.statistikbanken.dk/UDDAKT20](http://www.statistikbanken.dk/UDDAKT20)

### 10.2 Spørgeskema

1. **Køn – klasse** [sæt kryds]  
 Dreng  Pige   
 Klasse: 7.  8.  9.

2. **Undervisningsmaterialer**  
 Hvilke af nedenstående materialer bruger I ofte i historieundervisningen? [sæt kryds]  
 Ind i historien  
 Hår med historien!  
 Mellem fortid og fremtid  
 Det historiske overblik  
 Andet [skriv titel] \_\_\_\_\_  
 Vi bruger forskellige materialer

3. **Kan du lide faget?**  
 Hvor godt kan du lide historie sammenlignet med andre fag?  
 Giv fagene point ved at tegne en cirkel om et tal. 5 betyder, at det er et yndlingsfag. 0 betyder, at du slet ikke kan lide faget.

	Ikke vigtigt			Meget vigtigt	
Dansk	1	2	3	4	5
Matematik	1	2	3	4	5
Engelsk	1	2	3	4	5
Idræt	1	2	3	4	5
Fysik/kemi	1	2	3	4	5
Geografi	1	2	3	4	5
Biologi	1	2	3	4	5
Historie	1	2	3	4	5

4. **Hvor vigtigt er det at klare sig godt i faget?**  
 Hvor vigtigt er det for dig, at du klarer dig godt i historiefaget sammenlignet med andre fag?  
 Giv fagene point ved at tegne en cirkel om et tal. 5 betyder, at det er meget vigtigt. 0 betyder, at det ikke er vigtigt.

	Ikke vigtigt			Meget vigtigt	
Dansk	1	2	3	4	5
Matematik	1	2	3	4	5
Engelsk	1	2	3	4	5
Idræt	1	2	3	4	5
Fysik/kemi	1	2	3	4	5
Geografi	1	2	3	4	5
Biologi	1	2	3	4	5
Historie	1	2	3	4	5

5. **Sammenlignet med de fleste andre fag i skolen synes jeg, at historie ...**  
 Ved a-e er der to vurderinger af faget historie. Tegn en cirkel om den vurdering, du er mest enig i:

- er interessant/er kedeligt
- er temmelig let/er temmelig svært
- er nyttigt/er ikke særlig nyttigt
- der er meget skriftligt arbejde/der er ikke så meget skriftligt arbejde som i andre fag
- der er meget diskussion og gruppearbejde/der er ikke så meget diskussion og gruppearbejde som i andre fag

Fortsættes ...



**6. Historie uden for skolen**  
Man kan få noget at vide om historie på mange andre måder end i skolefaget.  
Kan du lide ... [sæt kryds]

	Ja	Nej	Ved ikke
Historisk spillefilm	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dokumentarfilm om historie	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Romaner om historie	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Computerspil om historie	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Historiske museer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

**7. Hvornår kunne du bedst lide historie i skolen?**  
[sæt kryds]

1 3.-5. klasse  Nu  Lige meget/lige lidt

**9. En god historietime?**  
Tænk på en historietime i dette skoleår, du husker som god (fx noget, der særligt interesserede dig, så du fik lyst til at finde ud af mere om emnet). Beskriv kort, hvad og hvorfor du synes, at denne time var særlig god.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

**10. Det bedste ved historie?**  
Hvad har du bedst kunnet lide ved historie i dette skoleår?

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

**11. Det dårligste ved historie?**  
Hvad har du mindst brudt dig om ved historie i dette skoleår?

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

**8. Hvorfor historie i skolen?**  
Hvor enig er du i nedenstående udsagn? Sæt et kryds ved hvert udsagn.

	Helt enig	Nej	Ja	Ved ikke
Historie handler om noget, der er sket for længe siden. Derfor kan jeg ikke bruge historie til noget	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Historie kan hjælpe mig til at forstå, hvorfor nutidens samfund ser ud, som det gør.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Så kan jeg også bedre tage stilling til, hvordan samfundet bør udvikle sig.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Det vigtigste ved historie er, at man lærer om fortidens fejltagelser, så man ikke gentager dem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

(Undervisningsministeriet, 2018)

### 10.3. Data over spørgeskemaundersøgelse (udvalgte)

#### 10.3.1. Samlet data over 7. - 9. klasse på Cirkelskolen

1. Køn - Klasse [sæt kryds]			
Dreng	66	ud af	86
Pige	64	ud af	90
<b>Total</b>	<b>130</b>	ud af	<b>176</b>

<b>Bortfaldsprocent:</b>			<b>26 %</b>
--------------------------	--	--	-------------

#### 2. Undervisningsmaterialer

Hvilke af nedenstående materialer bruger I ofte i historieundervisningen? [sæt kryds]

		Antal	Procent
Ind i historien		5	4
Hit med historien		1	1
Mellem fortid og fremtid		5,5	4
Det historiske overblik		3,5	3

Andet [skriv titel]		46	35
Vi bruger forskellige materialer		69	53

### 3. Hvor vigtigt er det at klare sig godt i fagene?

Hvor vigtigt er det for dig, at du klarer dig godt i historiefaget sammenlignet med andre fag? Giv fagene point ved at tegne en cirkel om et tal. 5 betyder, at det er meget vigtigt. 0 betyder, at det ikke er vigtigt.

Historie	Antal	Procent	Gennemsnit
1	4	3	<b>3,7</b>
2	10	8	
3	36	28	
4	52	40	
5	28	22	

### 4. Sammenlignet med de fleste andre fag i skolen synes jeg, at historie..

Ved a-e er der to vurderinger af faget historie. Tegn en cirkel om den vurdering, du er mest enig i:

a				Antal	Procent
er interessant				90	69
er kedeligt				40	31

c)				Antal	Procent
er nyttigt				91,5	70
er ikke særlig nyttigt				38,5	30

## 10.3.2. Data over 7. klasse på Cirkelskolen

### 1. Køn - Klasse [sæt kryds]

Dreng	17	ud af	31
Pige	17	ud af	31
<b>Ialt</b>	<b>34</b>	ud af	<b>62</b>

### 2. Undervisningsmaterialer

Hvilke af nedenstående materialer bruger I ofte i historieundervisningen? [sæt kryds]

		Antal	Procent
Ind i historien		4	12
Hit med historien		0	0
Mellem fortid og fremtid		2	6
Det historiske overblik		2	6
Andet [skriv titel]		11	32

Vi bruger forskellige materialer		15	44
----------------------------------	--	----	----

### 3. Hvor vigtigt er det at klare sig godt i fagene?

Hvor vigtigt er det for dig, at du klarer dig godt i historiefaget sammenlignet med andre fag? Giv fagene point ved at tegne en cirkel om et tal. 5 betyder, at det er meget vigtigt. 0 betyder, at det ikke er vigtigt.

Historie	Antal	Procent	Gennemsnit
1	0	0	4,1
2	2	6	
3	6	18	
4	12	35	
5	14	41	

### 4. Sammenlignet med de fleste andre fag i skolen synes jeg, at historie..

Ved a-e er der to vurderinger af faget historie. Tegn en cirkel om den vurdering, du er mest enig i:

a)				Antal	Procent
er interessant				23	68
er kedeligt				11	32

c)				Antal	Procent
er nyttigt				25	74
er ikke særlig nyttigt				9	26

### 5. En god historietime?

Tænk på en god historietime i dette skoleår, du husker som god (fx noget, der særligt interesserede dig, så du fik lyst til at finde ud af mere om emnet). Beskriv kort, hvad og hvorfor du synes denne time var særlig god.

- "Jeg synes at vores lære var god til at fortælle om emnerne på klassen"
- "Når læreren er god til at forklare emnet"
- "Når læreren introducerer et nyt emne med en god forklaring, så er vi klar til at lave opgaverne bagefter"
- "Fordi vi lærte meget"
- "Det var et emne vi selv har valgt, derfor var det interessant"
- "Det var meget lærerne der gjorde det godt"
- "Vi havde om 2. verdenskrig, som er god viden"

### 6. Det bedste ved historie?

Hvad har du bedst kunne lide ved historie i dette skoleår?

- "Gruppearbejdet er fedt, så kan vi hjælpe hinanden"
- "Fremlæggelserne i grupper"
- "At man arbejder i grupper er det bedste"

## 10.3.3. Data over 8. klasse på Cirkelskolen

### 1. Køn - Klasse [sæt kryds]

Dreng	30	ud af	33
-------	----	-------	----

Pige	25	ud af	30
<b>Ialt</b>	<b>55</b>	ud af	<b>63</b>

## 2. Undervisningsmaterialer

Hvilke af nedenstående materialer bruger I ofte i historieundervisningen? [sæt kryds]

		Antal	Procent
Ind i historien		0	0
Hit med historien		1	2
Mellem fortid of fremtid		2	4
Det historiske overblik		1	2
Andet [skriv titel]		29	53
Vi bruger forskellige materialer		22	40

- Følgende materialer nævnes som Andet: *Film, Computer, Links, kopisider, Clio Online, Google Classroom.*

## 3. Hvor vigtigt er det at klare sig godt i fagene?

Hvor vigtigt er det for dig, at du klarer dig godt i historiefaget sammenlignet med andre fag? Giv fagene point ved at tegne en cirkel om et tal. 5 betyder, at det er meget vigtigt. 0 betyder, at det ikke er vigtigt.

Historie	Antal	Procent	Gennemsnit
1	4	7	<b>3,5</b>
2	3	5	
3	16	29	
4	24	44	
5	8	15	

## 4. Sammenlignet med de fleste andre fag i skolen synes jeg, at historie..

Ved a-e er der to vurderinger af faget historie. Tegn en cirkel om den vurdering, du er mest enig i:

a)				Antal	Procent
er interessant				33	60
er kedeligt				22	40

c)				Antal	Procent
er nyttigt				35	64
er ikke særlig nyttigt				20	36

## 5. En god historietime?

Tænk på en god historietime i dette skoleår, du husker som god (fx noget, der særligt interesserede dig, så du fik lyst til at finde ud af mere om emnet). Beskriv kort, hvad og hvorfor du synes denne time var særlig god.

- *”en historietime hvor vi lærte om krigen. Kunne lide den fordi vi så en film, så vi kunne sætte os ind i det”*
- *”Jamen den var god fordi jeg forstod det”*
- *”I det her år bryder jeg mig ikke om vores historielærer og derfor er det ikke godt”*
- *”Det var at se film fordi jeg lærer meget mere”*
- *”Når vi ser film fordi man ser hvordan det er”*
- *”Vi arbejdede i grupper og vi skulle ud fra billeder forklare om 1. verdenskrig”*
- *”Timen var god fordi vi blev sat ind i emnet på klassen”*
- *”Når vi arbejder i grupper er det sjovt”*

### 6. Det bedste ved historie?

Hvad har du bedst kunne lide ved historie i dette skoleår?

- *”Gruppearbejde er det bedste ved historie, fordi så kan jeg være sammen med mine venner”*
- *”At når vores lærer fortæller om emnet på klassen, så vi kan blive gode”*

### 10.3.4. Data over 9. klasse på Cirkelskolen

#### 1. Køn - Klasse [sæt kryds]

Dreng	19	ud af	22
Pige	22	ud af	29
<b>Ialt</b>	<b>41</b>	ud af	<b>51</b>

7. klasse	
8. klasse	
9. klasse	x

#### 2. Undervisningsmaterialer

Hvilke af nedenstående materialer bruger I ofte i historieundervisningen? [sæt kryds]

		Antal	Procent
Ind i historien		1	2
Hit med historien		0	0
Mellem fortid of fremtid		1,5	4
Det historiske overblik		0,5	1
Andet [skriv titel]		6	15
Vi bruger forskellige materialer		32	78

#### 3. Hvor vigtigt er det at klare sig godt i fagene?

Hvor vigtigt er det for dig, at du klarer dig godt i historiefaget sammenlignet med andre fag? Giv fagene point ved at tegne en cirkel om et tal. 5 betyder, at det er meget vigtigt. 0 betyder, at det ikke er vigtigt.

Historie	Antal	Procent	Gennemsnit
----------	-------	---------	------------

1	0	0	3,6
2	5	12	
3	14	34	
4	16	39	
5	6	15	

#### 4. Sammenlignet med de fleste andre fag i skolen synes jeg, at historie..

Ved a-e er der to vurderinger af faget historie. Tegn en cirkel om den vurdering, du er mest enig i:

a				Antal	Procent
er interessant				34	83
er kedeligt				7	17

c)				Antal	Procent
er nyttigt				31,5	77
er ikke særlig nyttigt				9,5	23

#### 5. En god historietime?

Tænk på en god historietime i dette skoleår, du husker som god (fx noget, der særligt interesserede dig, så du fik lyst til at finde ud af mere om emnet). Beskriv kort, hvad og hvorfor du synes denne time var særlig god.

- *"Fordi vores lære gjorde det relevant"*
- *"Er når vi bliver præsenteret for en begivenhed der er relevant at "*
- *"Vi var ude og besøge et museum. Det var spændende."*
- *"Kan godt lide de timer hvor læreren forklarer om emner på klasser, som vi selv har valgt"*
- *"En historietime hvor vi fik fortalt om koreakrigen på klassen"*
- *"Vi så filmen, 13 days"*

#### 6. Det bedste ved historie?

Hvad har du bedst kunne lide ved historie i dette skoleår?

- *"Det bedste ved historie er gruppearbejdet"*
- *"At vi har fået lov til at arbejde frit"*
- *"Selvstændigt gruppearbejde er godt, det lærer jeg mere af "*
- *"At vi lærte om noget vi selv må bestemme"*

## 10.4. 2009-formålet og 2014-formålet

2009-formålet for historie:

*"Formålet med undervisningen er at udvikle elevernes kronologiske overblik, styrke deres viden om og forståelse af historiske sammenhænge og øve dem i at bruge denne forståelse i deres hverdags- og samfundsliv. Undervisningen skal gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og historie, jf. folkeskolelovens formålsbestemmelse.*

**Stk. 2.** Ved at arbejde med udvikling og sammenhænge i det historiske forløb skal eleverne udbygge deres indsigt i menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne. Herved skal de videreudvikle deres viden om, forståelse af og holdninger til egen kultur, andre kulturer samt menneskers samspil med naturen. Undervisningen skal give eleverne mulighed for overblik over og fordybelse i historiske kundskabsområder og styrke deres indsigt i kontinuitet og forandring.

**Stk. 3.** Undervisningen skal styrke elevernes historiske bevidsthed og identitet og give dem indsigt i, hvordan de selv, deres livsvilkår og samfund er historieskabte, og give dem forudsætninger for at forstå deres samtid og reflektere over deres handlemuligheder. Undervisningen skal stimulere elevernes evne til indlevelse, analyse og vurdering og fremme deres lyst til at formulere historiske fortællinger på baggrund af tilegnet viden (Undervisningsministeriet, 2018).

2014-formålet for historie:

*Eleverne skal i faget historie opnå sammenhængsforståelse i samspil med et kronologiske overblik og kunne bruge denne forståelse i deres hverdags- og samfundsliv. Eleverne skal blive fortrolige med dansk kultur og historie.*

**Stk. 2.** Eleverne skal arbejde analytisk og vurderende med historiske sammenhænge og problemstillinger for at udbygge deres forståelse af menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne og opnå indsigt i kontinuitet og forandring.

**Stk. 3.** Elevernes historiske bevidsthed og identitet skal styrkes med henblik på, at de forstår, hvordan de selv, deres livsvilkår og samfund er historieskabte. Derved opnår eleverne forudsætninger for at leve i et demokratisk samfund (Undervisningsministeriet, 2018).